

© 2021 by Salesiana, Zagreb
www.salesiana.hr

Sonja Tomić

PASTIR KOJI JE PRONAŠAO BOŽIĆ

priče za velike i male

Ilustrirao Hrvoje Orlović

sal.
esi
ana

Zagreb, 2021.

Za nakladnika: Mihovil Kurkut
Urednik: Marin Periš
Lektura: Viktorija Lijović
Grafičko oblikovanje korica: Hrvoje Orlović
Grafička priprema: Hrvoje Orlović
Tisk: Og grafika, Jastrebarsko
ISBN 978-953-205-224-4

PRVA SVIJEĆA PASTIRA JONE
RASVJETLITELJICA

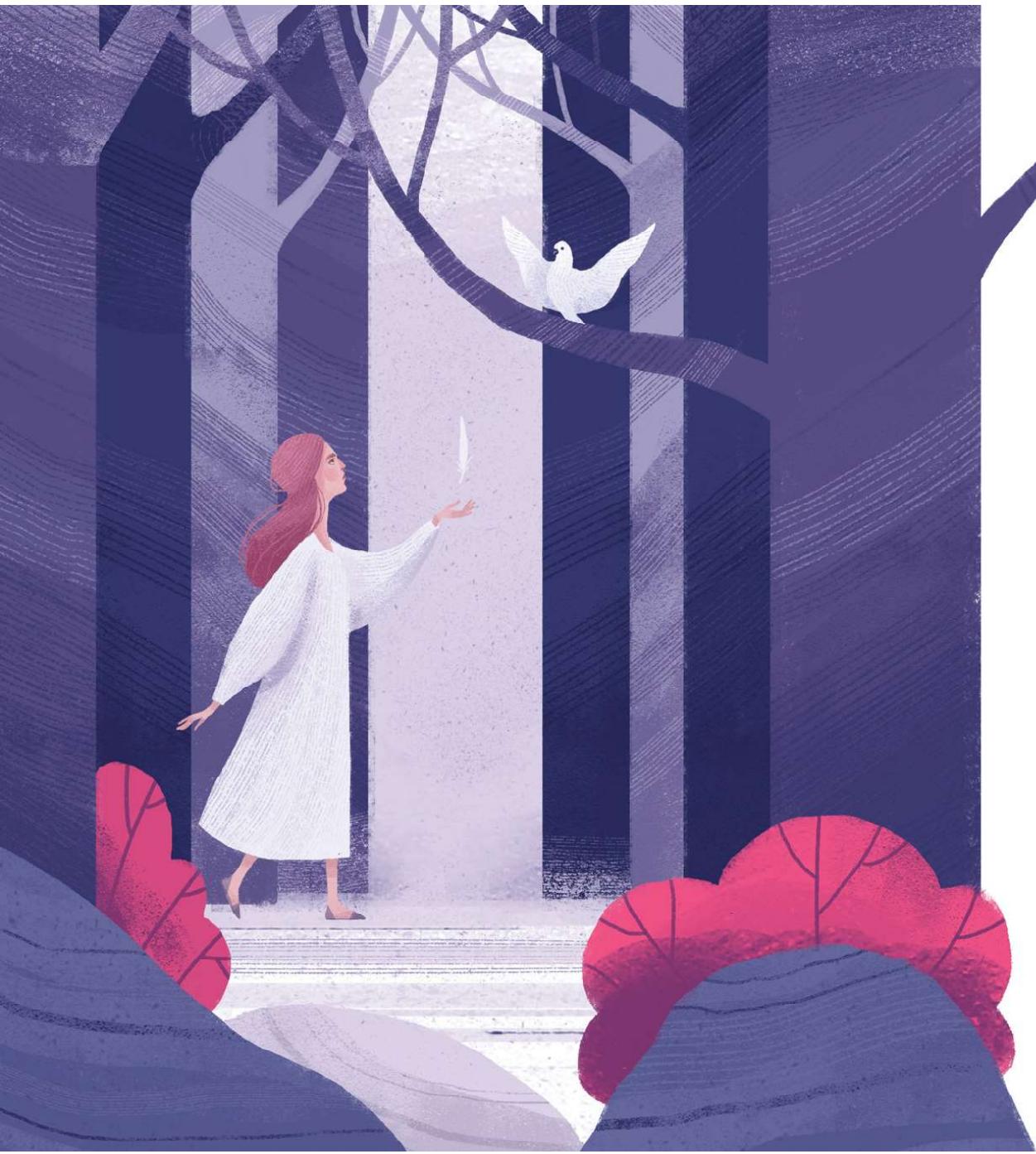
Tko poput Isusa ljubi,
nudu nikad ne gubi.
Ljubazan je i poslušan.
Razmišlja, a ne umišlja.
Daje, a ne grabi sebi.
Pristojno se ponaša.
Nepravdu izbjegava.
Istini se važda veseli.
Opravdat svakoga želi.
Sve podnosi i vjeruje,
a najvažnije od svega je
da tako činit ne prestaje!

GOLUBOV SAVJET

Bila neka siromašna mlada djevojka. Jednom se šetala kroz perivoj razmišljajući kako bi bilo kad bi naišla na dobra i poštena mladića koji bi joj se toliko svidio da bi se za nj rado i udala. Što prije ode iz roditeljskoga doma, bit će jedna usta manje i otac će lakše školovati njezina dva brata. Iz razmišljanja ju trgne gugtanje nalik ljudskom glasu. S najniže grane jednoga stabla gleda ju ljupki bijeli golub.

– Istrgni mi pero s desnoga krila i sakrij ga u njedra. Pero će ti uvijek pokazati što je za tebe dobro, a što loše. A ja ću zaspati. Stavi me tada u onu plavu kutiju što stoji na polici u tvojoj sobi. Onda podi od kuće i ne brini se ni za što!

Djevojka učini sve baš onako kao što je rekao bijeli golub. Pero sakrije na grudi i krene u bijeli svijet. Ubrzo je prispjela do grada u kojem su izlozi blještali od svjetla i raskošne robe. Nije to za mene, pomislila je, no istoga trena bijelo pero zatitra na njezinim grudima i ona shvati da mora ući u grad. Usprkos lijepo uređenim kućama, prozorima okičenima cvijećem i čistim ulicama, prolaznicima su lica bila nevesela, zapravo tužna. Djevojka se zagledala u svako lice. Ali i dječja su lica bila ozbiljna. Ona se osmjehvivala svima, a zauzvrat je dobivala samo kisele osmijehe. Baš kad je naišla neka smežurana starica, perce je zatitralo i djevojka je shvatila da ju treba upitati zašto su svi tako tužni. I saznaла je. Nakon smrti staroga kralja, gradom je zavladao kraljević. Bio je lijep, mio i uslužan, čak se i žrtvovao za svakoga tko je bio u potrebi. Ali prije mjesec dana netragom je nestao i nitko ne zna ni je li još živ, a kamoli gdje se nalazi. Na njegovo mjesto zasjeo je maršal kraljeve vojske. Ali on je uvijek bio mrk, mrzvoljan i škrt te je iskoristavao i mučio sve ljude kojima je zapovijedao. Ni jedan čovjek u gradu nema hrabrosti

njemu se suprotstaviti. Tako su svi izgubili nadu. Kad bi taj maršal nestao ili umro, oslobođili bi se, ali to je samo mašta svakoga građanina, a u stvarnosti od toga ništa!

Djevojku su staričine riječi jako potresle te se duboko zamislila. Upravo je prolazila pored sive zgrade, jedine u gradu koja je baš bila ružna. Iznad ulaznih vrata opazi natpis *Zatvor*. Toga časa pero joj na grudima zatitra i djevojka shvati da mora unutra. Zatraži da ju primi maršal.

– Bez posla sam – reče – a nisam baš školovana pa pokorno molim da mi date posao čistačice u zatvoru. Budite sigurni da bolju čistačicu od mene nigdje ne ćete naći.

Cura je snažna, mogao bih ju iskoristiti, pomisli maršal pa frkne nosom i reče:

– Može!

Kad je upravitelj zatvora poslao djevojku da počisti hodnike u zatvorskom podrumu, perce je ponovno zatitralo čim se našla pred najmračnjom i najvlažnijom ćelijom. Shvatila je da je tu netko poseban pa se približila prozorčiću na vratima. Vidjela je blatnjav pod i mladića naslonjena na kameni zid niz koji je kapala voda. Oko mladićevih nogu motala su se dva miša, a on je mrvio komadić kruha i davao im.

– Hej, tko si ti – šapnula je djevojka.

Mladić je ustao, prišao prozorčiću i osmehnuo se:

– Ja sam tajnik našega ljubljenog kraljevića. Ali maršal naše kraljevske vojske uz pomoć neke zle čarobnice pretvorio je kraljevića u pticu, mene strpao u tamnicu i sada on vlada. Eto, rekao sam ti, a ti me njemu prijavi, ako hoćeš, jer mi je dosta ovakva života!

Djevojka samo šapne: – Ne boj se – i ode.

Čisteći svednevno zatvorski podrum smisljala je kako svladati zloga maršala. I sinulo joj je! On je svoje zle namjere izveo pomoću vračanja zle čarobnice, ali što je čarobnjaštvo, što je čaranje, gatanje i vračanje prema Stvoritelju bez kojega ne bi bilo baš ničega, čak ni tih luda ljudskih koje su se odlučile činiti sve naopako. I djevojka se počne moliti Stvoritelju iz svega srca:

– Učini Preuzvišeni da zli maršal prestane biti zao. Ali ako to nije moguće jer je i on slobodan odabratи što hoće, a hoće zlo, molim te da ga nekako makneš s toga položaja. I osloboди kraljevićeva tajnika, molim te! A još kad bi... – nije se usudila izgovoriti misao, no perce ponovno zatitra i djevojka vikne: – I kraljevića oslobođi!

Samo što je to dorekla, začuje strahovit tresak. Potom silne udarce... bezbrojne... kao neke eksplozije, kao metke, kao granate ili bombe, nije znala što, ali bilo je baš strašno. Skutrlila se uza podrumski zid i još se žarče molila. A onda je odjednom nastala tišina. Nije dugo trajala i zrak su počeli parati radosni usklici, smijeh, pjevanje... Izjurila je iz zatvorske zgrade i zinula od čuđenja. Ulice su vrvjale ljudima. Sva su lica bila ozarena srećom, sva obasjana osmijesima. I ponovno je djevojka naišla na onu staricu, a ona je kazala:

– Kralj susjedne zemlje, prijatelj našega pokojnog kralja, čuo je što se dogodilo i pohitio nam je u pomoć. Njegovi su vojnici maknuli zloga maršala i sada smo slobodni. Još samo da pronađemo svojega dobrog kraljevića i sreći ne će biti kraja.

Toga časa na djevojčinim grudima zatitra pero i ona shvati: bijeli golub jest kraljević!

Nije gubila ni sekunde. Smjesta je krenula kući. Oca nije bilo jer je upravo radio, a braća su bila na studiju. Kad se uspela u svoju sobu, gotovo da se onesvijestila od čuđenja – na rubu njezina kreveta sjedio

je mladić krupnih očiju koje su ju tako milo gledale. Usne su mu se smješkale i prije nego što je ona išta uspjela reći, on je kazao:

– Silno sam ti zahvalan što si poslušala moj savjet. Tako si oslobođila moje ljubljene podanike i mene. Pođi sada sa mnom u moj grad i uzmi što god ti drago! Za tebe nema nikakva ograničenja.

Kad su njih dvoje stigli u grad, veselju nije bilo kraja. Tajnik se tako obradovao da je djevojci cijelivao ne samo ruke, nego i noge. Čak i pod po kojem je hodala. I zamolio ju je da mu bude suprugom. Ona je smjesta rekla da, a u sebi se nasmijala misli koja joj je pala na um: „U bajkama se djevojke udaju za kraljevića. A, evo, u mojoj bajci od kraljevića ništa! Ali ni njegov tajnik nije loša prilika!“

KAD ŽIVIMO S BOGOM, UMJESTO SAMI,
BOŽJE SMO SVJETLO SVIMA U TAMI.

MOLITVA

Isuse, Duha kojega si nam poslao često slikamo kao goluba. On nas potiče da činimo ono što se tebi sviđa. Nauči nas da prepoznamo njegov glas pa učinimo dobro i kad nam to nije lako. Amen

Lijepo lice i stas,
zvonak i ugodan glas,
učenje brzo i spretnost,
duhovitost i zabavnost
uopće nisu naša zasluga,
nego su Božja milost i dar!
Stoga su taštost i oholost
najveći mogući kvar!

PRAZNE RUKE

Višnjica je bila bez premca hvalisavica. Kao kokoš kad se raskokodače jer je snijela jaje, Višnjica se nije umjela zaustaviti čim bi pronašla slušatelje za razmetanje svojim umijećima i dobrotom.

– Ja mogu skočiti u more na glavu s devet metara visoke stijene – uvjeravala je klince iz razreda kad je trebalo preskočiti konop postavljen na osamdeset centimetara.

– Ovdje ti je more, ovdje skoči ako možeš – izazivala su ju djeca, no Višnjica nije skočila ni deset centimetara uvis, ali je i dalje uporno tvrdila da za nju ni deset metara nije prevelika visina.

– Ja mogu govoriti sedam stranih jezika i to istodobno ako treba – hvalila se nakon sata njemačkog jezika.

– Pa zašto si onda zamuckivala kad te nastavnica pitala? Zamalo si dobila jedinicu – spočitnula joj je Tanja s kojom je sjedila u istoj klupi.

– Zato što me danas nije bilo volja – odrezala je Višnjica. – Ali kad sam raspoložena, znam čak i svahili!

– Strahili? Nikad čula – zinula je Tanja.

– Nije strahili nego svahili! Stvarno ti je znanje kao ementaler, rekao bi moj tata – s visoka je izrecitirala Višnjica.

– Ja sam, kad hoću, strahovito zabavna i simpa – našla je Višnjica novi razlog za hvalisanje.

– Pa onda htjedni sad na satu matematike! Zabavi nastavnika tako da nas zaboravi pitati one zadatke što nam ih je dao da izvježbamo – zamolilo ju je usrdno barem pola razreda.

– Ne mogu sad jer idem doma. Molila sam nastavnika da me pusti jer me boli zub – važno reče Višnjica, strpa bilježnice i knjige u školsku torbu i otpraši iz razreda kao trkači konj.

Sutradan na satu vjeroučitelj je govorio o smrti i uskrnuću.

– Gospodin nam je pokazao da nas nakon smrti čeka Život vječni. Isus je uskrsnuo već treći dan. Bio je s nama u svemu jednak osim u grijehu. Njegov je duh bez i najsitnije mrljice i zato on nije morao boraviti u grobu više od četrdesetak sati. U nas će to... hmm... malo dulje

trajati. No dobro, važno je samo jedno: da Ocu nebeskom dođemo što ljepši. Ali njegove oči vide ljepotu drugačije nego mi. On samo ljepotu duše gleda. A vi znate da se duša poljepšava kad činimo dobro i...

– Ja činim strašno puno dobra – uleti Višnjica vjeroučitelju u riječ.

– Ma ne sumnjam da si ti dobra djevojčica – osmehne se vjeroučitelj pa nastavi: – no valja stalno imati na umu da je jedno od najboljih djela ono dobro koje je učinjeno i zaboravljen.

– Ali gospodine učitelju, to se ne smije zaboraviti! Vi ste nam na prošlom satu govorili da moramo misliti samo na dobro – podsjeti Višnjica vjeroučitelja.

– Pa... čini se da je došlo do kratkog spoja – uzdahne vjeroučitelj.

– Dakako da treba misliti samo na dobro. Štoviše treba i činiti samo dobro. Ali sveti je Pavao rekao da sve što je iza njega nastoji zaboraviti pa misli samo o onome što je ispred njega... no da! Ispričat ću vam priču koju je meni često pričala moja mama: Bila jednom dva brata. Stariji se zvao Dobriša, a mlađi Hvališa. Roditelji su ih odgajali da budu velikodušni i uslužni. Dječaci su se trsili biti baš takvi, no događalo se počešto da bi im se omaknula neka ne baš lijepa riječ, ili srdžba, mrzovolja, osornost pa i neposlušnost. Onda su im roditelji savjetovali da sve djebove na hlačama i kaputiću napune kamenčićima. Kad pogriješe, neka jedan od kamenčića bace preko ramena. Čim čuju da je kamenčić iza njihovih leđ udario o zemlju, neka izgovore: „Ovaj čas zaboravljam tu stvar!“ No vrlo je važno da jednako postupe i kad učine ili izreknu nešto lijepo i dobro, jer Isus kaže da je to Božji dar, a mi smo sluge beskorisne. Dječaci su poslušali. No Dobriša bi bacao kamenčić preko ramena i kad bi učinio dobro i kad bi pogriješio, a Hvališa samo kad bi pogriješio. Kad bi učinio dobro, nije želio baciti kamenčić pa reći: „Ovaj čas zaboravljam tu stvar!“ Umislio je da nije Božji dar, već njegova zasluga, sve

dobro koje govori i čini. I želio je to pamtiti. Tekla su desetljeća i istekla. I došla je smrt. Silno su se braća začudila kad su se našla u krasnoj dvorani. Zidovi joj od svjetla, a strop i pod od prozirca glatkog poput vode. Na jednom zidu dvoja vrata: jedna od zlata i vrlo uska, a druga od vatre i široka. Usred dvorane zlatnokrilo biće u srebrnim haljinama. Hvališi se dopala zlatna vrata te se zaletio prema njima. Ona su se širom otvorila, ali na njegovim se rukama istoga trena našla golema košara krcata sitnim paketićima. Hvališa pokuša ući, no košara je bila prevelika. On ju pokuša odbaciti, ali ne uspije. Zalijepila mu se za ruke. Ponovno pokuša. Postrance, pa ovako, pa onako, ali uzalud. „Upomoć!“, vrisnuo je. „Na žalost, ne mogu ti pomoći.“, reklo je zlatnokrilo biće, pa dodalo: „Zlatna vrata vode u odaju Svevišnjeg. On je ljubav i sav se daje onima koji uđu k njemu. No da bi ga mogao primiti, ruke ti moraju biti prazne.“ „Pa ja sam se živ izmučio da bacim ovu košaru!“, jaukne Hvališa. „Jasno da jesи jer ta je košara twoje srce. Dok si zaboravljao svoje pogrješke, u srcu si čuvaо sjećanja na svaku dobru riječ i djelo koje si učinio. Sad je košara twojega srca krcata pa se bojim da ćeš morati na ona vrata.“, reklo je zlatnokrilo biće pokazavši rukom vrata od vatre. „Onda idem i ja s bratom!“, rekao je Dobriša, no zlatnokrilo je biće podiglo ruku kao mač i reklo: „Ne! Ti ćeš na zlatna vrata jer si zaboravljaо i dobro i zlo pa su ti ruke prazne i možeš primiti sve što ti Stvoritelj poželi darovati. A za brata se ne brini jer iza vatrenih vrata gori organj, čiji će plamenovi sažgati sve one paketiće pa i samu košaru te će i ruke twojega brata naskoro biti prazne.“ – završi vjeroučitelj priču.

U razredu je bio tajac. A Višnjica je u srcu čvrsto odlučila da će se prestati hvaliti svojim umijećima i dobrotom.

SAMO LJUBAV NA POLA MOŽE BITI OHOLA!

MOLITVA

Isuse, znam da si mi dao mnogo darova, možda čak i poneki koji još ni ne prepoznajem. Tvoji me darovi silno vesele, samo pokatkad zaboravim da oni nisu moja zasluga. I tada me spopadne taština. Zato te molim: Kad god me moji roditelji, učitelji i prijatelji pohvale, ti me podsjeti da hvale dar koji si mi ti besplatno darovao. Amen.

O autorima

Književnica **Sonja Tomić** (Dubrovnik, 1947.) svestrana je osoba. Apsolvirala je matematiku. Završila za profesoricu hrvatskog i njemačkog jezika i književnosti. Diplomirala i teologiju. Objavila više od trideset priča i stikovnica za djecu. Uz pisanje bavi se i sticanjem i ilustriranjem. Iako u mirovini, Sonja ni danas ne miruje. I dalje neumorno piše i riše za djecu, objavljuje radove u časopisima i novinama te vodi radijske emisije. Višestruko je nagrađivana spisateljica. Od 1994. članica je Društva hrvatskih književnika, a njezine priče uvrštene su u čitanke hrvatskoga jezika te u više antologija i zbornika. No najveća joj je nagrada što svojim pisanjem i risanjem najmanjima predano približuje Božju riječ.

Grafički dizajner i ilustrator **Hrvoje Orlović** (Livno, 1990.) nemirna je duha. Odrastao je u Roškome Polju, malome selu nadomak Tomislavgrada u Bosni i Hercegovini. Diplomirao je 2015. godine na Grafičkom fakultetu u Zagrebu, a 2018. osniva vlastiti kreativni studio. Trenutno živi u Svetom Filipu i Jakovu, a kamo će ga život i rad dalje odnijeti, ne zna vjerojatno ni on sam. Posljednjih nekoliko godina vjerni je suradnik nakladničke kuće Salesiana.

Sonju i Hrvoja sada povezuje pastir Jona.

SADRŽAJ

PRVA SVIJEĆA PASTIRA JONE	5	ZOVI ME IMENOM, NE UMIJE RAČUNALO	80
KAKO JE PASTIR JONA KRENUO NA PUTOVANJE	6	ŠKOLSKA NAGRADA	86
GOLUBOV SAVJET	10	BJEGUNAC	92
PRAZNE RUKE	16	KRALJEVSKI PUTOKAZ	96
NA MIRANJCU ČATRNJA	22		
UTRKA	28	ČETVRTA SVIJEĆA PASTIRA JONE	103
DRUGA SVIJEĆA PASTIRA JONE	35	KAKO SE PASTIR JONA POKLONIO MALOM ISUSU	104
KAKO JE PASTIR JONA PORAVNAO STAZU	36	PRAVA MOĆ, NASLJEDNIK	110
NAJSKUPLIJI LONAC, PLAĆENI GROZD	40	KUĆA SVJETLOSNOG POČINKA	116
DAR SVETOGA NIKOLE	46	BOŽIĆ PAUKA MREŠKA	120
BEZ GRIJEHA ISTOČNOG ZAČETA	52	KAMENO ILI SRCE OD MESA	124
SREĆA	56	DA SAM JA BILA KRALJ	130
PRAVA ŽELJA	62	...ILI BITI	136
		O autorima	140
TREĆA SVIJEĆA PASTIRA JONE	69		
KAKO JE PASTIR JONA UTJEŠIO ŠOŠANU	70		
NITKO KAO TI, „F“ ili „RRR“	74		